
Turun Sanomat 12.3.2015
Mielipidekirjoitus

Säästöjä ja pidempiä työuria – vai kustannuksia ja keskeytyneitä opintoja?

Eduskunta on hyväksymässä perjantaina 13.3. opintotukilakiin muutoksia, joiden myötä opintotukea ei voi enää saada toiseen samantasoiseen korkeakoulututkintoon.

Toista korkeakoulututkintoa suorittava opiskelija ei olisi oikeutettu opintotukeen tulevaisuudessa silloinkaan, kun hän ei olisi nostanut ensimmäistä tutkintoa varten yhtäkään opintotukikuukautta.

Hallituksen esityksen mukaan uudistuksella tavoitellaan taloudellisia säästöjä, nopeampaa valmistumista sekä työurien pidentämistä. Todellisuudessa vaikutukset ovat kuitenkin juuri päinvastaiset.

Suomalainen yhteiskunta perustuu korkeatasoiseen osaamiseen, eikä kouluttautumista tulisi näin ollen missään nimessä hankaloittaa.

Lakimuutoksen myötä alanvaihtaminen kuitenkin vaikeutuisi huomattavasti, vaikka uudelleen kouluttautumiselle on useimmiten erittäin painavat ja tarpeelliset syyt. Esimerkiksi oman alan heikot työllisyysnäkömät ja yhteiskunnan muuttuvat työmarkkinarakenteet voivat luoda tarvetta alan vaihtamiselle, joka suomalaisessa koulutuskeskeisessä yhteiskunnassa tapahtuu useimmiten juuri uuden tutkinnon kautta.

Tällaisessa tilanteessa on myös yhteiskunnan etu mahdollistaa alanvaihto ja tarjota siihen tarpeellinen toimeentulo. Lakimuutoksella vain lisättäisiin täysin tarpeettomasti työmarkkinoiden jähmeyttä tekemällä uudelleen kouluttautuminen käytännössä taloudellisesti mahdottomaksi.

Suurin yksittäinen syy opiskelijoiden valmistumisen lykkääntymiseen on heikko toimeentulo ja tämä muutos heikentäisi sitä entisestään. Mikäli henkilöltä evättäisiin oikeus opintotukeen, tulee hänen hankkia toimeentulonsa muuta kautta. Näin ollen opiskelijat joutuvat käymään entistä enemmän töissä ja tämä näkyy vääjäämättä myös valmistumisajoissa.

Toista tutkintoa suorittavat opiskelijat tipahtavat myös muiden tukimuotojen piiriin. Onkin vaikea nähdä, miten lakimuutoksella saavutettaisiin minkäänlaisia säästöjä valtion menoihin. Päinvastoin, uudistus todennäköisesti vain lisäisi todellisia kustannuksia.

Esityksellä luotaisiin opintotukeen lisäksi tarpeetonta päällekkäissääntelyä, sillä jo nyt opintotukea on rajoitettu ajallisesti 50–55 tukikuukauteen aloitusajasta riippuen. Jo tämä enimmäisaika rajoittaa mahdollisuuksia opiskella useampia tutkintoja.

Sivistyslakivaliokunta toi mietinnössään poikkeuksellisen vahvasti esille lakimuutoksen ongelmat, eikä eduskunnan tulisi perjantaisessa äänestyksessä hyväksyä näin lyhytnäköistä lainsäädäntöehdotusta.

Nopeiden näennäisratkaisujen sijaan tulisi kiinnittää huomioita keinoihin, joilla todellisuudessa nopeutettaisiin opiskelijoiden valmistumista, kuten laadukkaaseen opinto-ohjaukseen, joustaviin opintomenetelmiin ja päätoimisen opiskelun mahdollistamiseen.

Eikö olisi meidän kaikkien etu tukea korkeatasoista osaamista ja opiskelijoiden nopeaa valmistumista?

Tätä hallitus ei esityksellään missään nimessä tee.

Sami-Petteri Seppä

Turun yliopiston ylioppilaskunnan hallituksen sosiaalipoliittinen vastaava